

Εκφοβισμός Ενδοσχολική βία

Δημητρίου Ελένη,
Εκπαιδευτικός Φυσικής Αγωγής Msc., Phd.

06-03-2012

ΟΡΙΣΜΟΣ

- Εκφοβισμός:

«Η διαρκής και επαναλαμβανόμενη έκθεση του ατόμου για μεγάλα χρονικά διαστήματα σε αρνητικές πράξεις ενός ή περισσότερων προσώπων»

→ *αρνητική πράξη*: όταν κάποιος προσπαθεί να επιβληθεί, να τραυματίσει ή να προκαλέσει δυσφορία σε κάποιον

(Olweus, 1994)

Η διαρκής και συστηματική κακοποίηση του άλλου, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει τη χρήση λεκτικής ή και φυσικής βίας ή και των δυο μορφών επιθετικής συμπεριφοράς, με σκοπό την πρόκληση ψυχικού και σωματικού πόνου, αισθήματος αδυναμίας και απόγνωσης στον άλλο.

η επιβολή βούλησης

απειλή εκφοβισμού

Σχολική
βία

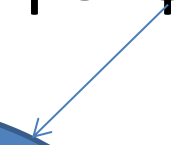
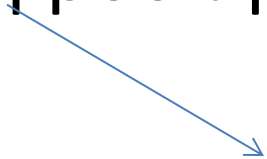
ζημίας και
φθοράς

Κακοποίηση

προσβολή

πρόκληση βλάβης

Κακομεταχείριση

- Ως άμεσες φανερές μορφές επιθέσεων καθορίζονται η **λεκτική, ψυχολογική, σωματική και σεξουαλική βία**, οι βανδαλισμοί, ενώ υφίσταται και η κοινωνική απομόνωση ως αφανής μη άμεση βία

Μορφές εκφοβισμού

- Σωματικός:

- χτυπήματα
- φτύσιμο
- σπρώξιμο
- κλωτσιές
- βανδαλισμός
- κλέψιμο
- σωματικές πράξεις που ταπεινώνουν
- απειλή με όπλο
- βίαιη είσπραξη χρηματικού ποσού
- μη δίκαιο παιχνίδι με κόλπα

Λεκτικός:

αρνητικά σχόλια ή πειράγματα για την εμφάνιση,
το ντύσιμο, τις πράξεις του ατόμου
κουτσομπολιά ή διάδοση φημών
το ντρόπιασμα ή η δημόσια διαπόμπευση
η αποξένωση από την ομάδα
βρισιές
δημόσιος χλευασμός
απειλή για δημοσίευση προσωπικών
πληροφοριών
παρενόχληση με τηλεφωνήματα, e-mail,
απειλητικά γράμματα (cyberbullying)

Συναισθηματικός:

- απόρριψη /εκτοπισμός /συστηματικός αποκλεισμός από την ομάδα
- τρομοκρατία
- ντρόπιασμα
- ρατσιστικά σχόλια

Σεξουαλικός:

σεξουαλική κακοποίηση
σεξουαλικά υπονοούμενα
παρακολούθηση ιδιωτικής ζωής του θύματος

Στατιστικά

- στην Ελλάδα πριν από μερικά χρόνια η βία στο σχολείο ήταν περίπου στο 12-14%, πέρυσι είχε φθάσει στο 30%

- Το ποσοστό των παιδιών-θύμάτων εκφοβισμού μειώνεται σταθερά με την ηλικία (Olweus, 1993)
- Η κορύφωση στην εμφάνιση του φαινομένου του εκφοβισμού και της θυματοποίησης είναι κυρίως ανάμεσα στις ηλικίες των 11-13 ετών (Eslea & Ress, 2001)
- Το 73% έπεσε θύμα έστω και μία φορά στο σχολείο στις ηλικίες 11 – 13 ετών (Griffin & Gross, 2003)
- Τα παιδιά με ιδιαιτέρες ανάγκες /ευαισθησίες κινδυνεύουν περισσότερο να πέσουν θύματα στιγματισμού /κακοποίησης /εξοβελισμού, και στο οικογενειακό, και στο σχολικό /κοινωνικό πλαίσιο

Κατηγορίες Θυμάτων

- ΠΑΘΗΤΙΚΑ ΘΥΜΑΤΑ

→ Αγχώδη, ανασφαλή, εξαιρετικά ήρεμα, ευαίσθητα, μοναχικά, μυϊκά αδύναμα.

- ΠΡΟΚΛΗΤΙΚΑ ΘΥΜΑΤΑ (σπάνια κατηγορία)

→ Εμπλέκονται διαρκώς σε αρνητικές πράξεις προκαλώντας τους δράστες.

Ο ρόλος των παρευρισκόμενων παιδιών – παιδιών «μαρτύρων»

- Τα παιδιά μάρτυρες με την σιωπηρή τους στάση ενισχύουν τις τάσεις των θυτών για εκφοβισμό των άλλων
- Οι θύτες έχουν την εντύπωση ότι τους επιβραβεύουν /ότι γίνονται δημοφιλείς /ότι οι άλλοι τους σέβονται και τους φοβούνται όταν συστηματικά εκφοβίζουν και επιβάλλονται στους πιο αδύναμους
- Τα παιδιά μάρτυρες δεν παρεμβαίνουν διότι συνήθως φοβούνται τις συνέπειες
- Κάποια παιδιά μάρτυρες είτε αντλούν ικανοποίηση, είτε διασκεδάζουν από τον εκφοβισμό συμμαθητών τους, μη συνειδητοποιώντας τις συνέπειες

Ο ρόλος των παρευρισκόμενων παιδιών – παιδιών «μαρτύρων» (συν.)

- Πολλά παιδιά-μάρτυρες παρακινούνται να μετέχουν και κάποια από αυτά πράγματι συμμετέχουν στον εκφοβισμό /θυματοποίηση συμμαθητών τους
- Πολλά παιδιά-μάρτυρες φοβούνται να καταγγείλουν το γεγονός σε εκπαιδευτικούς γονείς, όπως συνήθως και πολλά από τα παιδιά-θύματα
- Πολλά παιδιά-μάρτυρες θεωρούν ότι γίνονται «καρφιά» όταν καταγγέλλουν παρόμοια επεισόδια
- Πολλά παιδιά-μάρτυρες τείνουν να ταυτίζονται και να προσχωρούν στις ομάδες των δυνατών /παλικαράδων θυτών

Φύλο

- Τα αγόρια πέφτουν θύματα άμεσου εκφοβισμού (σωματική βίας, σεξουαλικής παρενόχλησης) ενώ τα κορίτσια έμμεσου (βρισιές, πειράγματα, αποκλεισμός /εξοστρακισμός από τις ομάδες /διαπροσωπικές σχέσεις κλπ) (Olweus, 1993)
- Τα αγόρια θύτες χρησιμοποιούν περισσότερο σωματικούς /βίαιους τρόπους εκφοβισμού
- Τα κορίτσια σ μεγαλύτερο βαθμό συγκαλυμμένες ή έμμεσες μορφές εκφοβισμού
- Τα κορίτσια θυματοποιούνται από τα αγόρια σε ποσοστό 60%
- Τα αγόρια θυματοποιούνται από τα αγόρια σε ποσοστό 80%

Επιθετικότητα που δηλώνουν ότι έχουν υποστεί τα παιδιά, κατά σχολική βαθμίδα

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΛΥΚΕΙΟ

Με έχουν κοροϊδέψει/βρίσει (%)

Δημοτικό	55
Γυμνάσιο	43
Λύκειο	28

Με έχουν κατηγορήσει σε καθηγητές/συμμαθητές

Δημοτικό	24
Γυμνάσιο	12
Λύκειο	10

Με έχουν απειλήσει/φοβερίσει

Δημοτικό	18
Γυμνάσιο	13
Λύκειο	5

Έχουν καταστρέψει δικά μου αντικείμενα

Δημοτικό	18
Γυμνάσιο	15
Λύκειο	4

Με έχουν χτυπήσει

Δημοτικό	37
Γυμνάσιο	17
Λύκειο	3

Με αποφεύγουν

Δημοτικό	19
Γυμνάσιο	14
Λύκειο	14

Μου έχουν κάνει κάτι άλλο

Δημοτικό	13
Γυμνάσιο	9
Λύκειο	9

Λέω ΟΧΙ στη ΒΙΑ

- Ζητώ αυτό που θέλω με ευγενικό τρόπο
- Όταν κάτι με ενοχλεί το λέω ξεκάθαρα
- Όταν φοβάμαι το φωνάζω
- Δεν επιβάλλομαι στους άλλους με τη σωματική μου δύναμη
- Συζητώ με τους συμμαθητές μου
- Λέω τη γνώμη μου αλλά ακούω και τη γνώμη των άλλων

Θυμάμαι Πάντα

- Τα χέρια δεν είναι για να δέρνουνε
- Τα πόδια δεν είναι για να κλωτσάνε
- Τα λόγια δεν είναι για να πονάνε
- Οι αρχηγοί δεν αποφασίζουν μόνοι τους
- Η ομάδα πρέπει να είναι ενωμένη για να είναι αποτελεσματική
- Στο σχολείο είμαστε όλοι φίλοι

